

Aktualiosios Informacijos

33/291

gegužės mėn. 13 d., Šeštadienis

No.

Seedorf, 1946 m

Pasibaigė Paryžiaus konferencija

Vakar Bevin pareiškė konferencijoje savo vyriausybės nusistatymą Vokietijos atžvilgiu. Vokietija turi būti traktuojama kaip vienaalytis vietas. Jos sienos vakaruose neturi būti nustatytos anksčiau už jos rytines sienas. Negalima esą spręsti Ruro krašto klausimų, nedalyvaujant tuose pasitarimuose Belgijos, Olandijos ir Luxemburgo atstovams. Molotovas pareiškė nesutinkąs su šiuo projektu. Vokietijos ir Austrijos klausimais konferencijoje neprieita jokio susitarimo.

Konferencijoje visgi susitarta dėl Italijos ginklų palikubų sąlygų. Oficialius komunikato tuo reikalu nebuvo išleista. Jo laukiama šiandieną.

Vakar D. Britanijos, JAV, TSRS užs. reik. ministrai išvyko iš Paryžiaus į savo valstybes. Jų pavaduotojai lieka Paryžiuje, kur paruoš projektus ateinančiai užs. reik. ministerių konferencijai, įvyksiančiai Paryžiuje birželio mėn. 15 d. Šiandieną didžiųjų sostinių spaudoje laukiama komentarų dėl Paryžiaus konferencijos nuveiktųjų darbų bei jos nepasisekimų.

JAV laikraščiai, rašydami apie Paryžiaus konferenciją, pažymi, kad kolci nebus panaikinta geležinė uždanga tarp rytų ir vak. Europos, tol nebus galima susitarti Italijos klausimu ir bendrai kiekviena pokarine problema. Toliau rašoma: "Amerikiečių tauta suprato negalinti gyventi atskirai nuo kitų kontinentų ir tautų. Tai turėtų rūpėti ir kitoms tautoms. Juk visos tautos gyvena viename pasaulyje ir tane pasaulyje turi būti vedama viena vieninga demokratinė politika."

Parengiamieji darbai JTO-oje

Vakardienos JTO viešame posėdyje buvo svarstomi teisiniai klausimai ryšium su galimu JT Chartos pakeitimu. Be to, nutarta priimti į JTO naujus narius tik po to, kai Saugumo Taryba bus apsvarsčiusi kiekvieno naujo nario prašymą.

Prancūzijos atstovas prie JTO ir JAV Bonne savo vyriausybės atšaukiamas. Jo vieton į NEW Yorką jau atvyko ir dalyvavo JTO posėdyje naujasis atstovas Parogi. Gromyko šį kartą irgi dalyvavo, nes, kaip amerikiečių laikraščiai pažymi, dienotvarkėje neregistruavo Persijos klausimas.

Saugumo Tarybos pakomisija dviejų valandų posėdyje svarstė Franco Ispanijos santykius karo metu su Hitlerio ir Musolinio valstybėmis. Šiandieną ispanų respublikonų vyriausybės pirmininkas Hirau padarys pranešimą apie Franco Ispanijos nusikaltimus demokratijai ir grėsmę taikai.

Neramumai Lenkijoje

Ryšium su studentų neramumais, Lenkijos laik. vyriausybė uždarė Krokuvos u-tą. Pranešama, kad ir kitose Lenkijos miestuose reiškiamas gyventojų nepasitenkinimas esama santvarka.

Reikalauja isileisti tremtinius

Kanados parlamente vienas jo narys pareikalavo leisti emigruoti į Kanadą tremtiniams pabaltiečiams, lenkams ir į savo tėviškę nenorintiems grįžti vokiečiams.

Antonescu nuteistas mirti

Bukarešte rumunų karinis teismas nuteisė mirti buv. Rumunijos diktatorių Antonecu ir buv. min. pirm. Antonescu. Juodu nesą giminės.

Pilietinis karas Irane

Vakarinėse Irano provincijose Azerbaidžano ir Turkijos pasienyje prasidėjo ginkluotas kurdų sukilimas. Tvarkai atstatyti Teherano vyriausybė pasiuntė stiprius kariuomenės dalinius. Maskva skelbia, kad prieš sukilėlius jau esą naudojami ir kovos lėktuvai. Azerbaidžano min. pirm. Peševari aklarmuojančiai praneša, kad prieš turkus pasiųstoji Teherano vyriausybės kariuomenė peržengusi Azerbaidžano sienas. Jei gu tie daliniai čia bandys šeiminkauti, tai ne tik Azerbaidžano kariai, bet ir visi gyventojai išeis savo laisvės ginti. Toliau Peševari pranešė, kad su monarchistine vyr. neįmanoma esą susitarti.

Ministeris Hynd apie Vokietiją ir DP

D. Britanijos ministeris Vokietijos reikalams Hynd kalbėjo žem. rūmuose apie padėtį Vokietijoje. Britų valdžia paskyrusi keturis civilinės valdžios įgaliotinius savo sričiai Vokietijoje: šiaurės Reino provincijai, William Asburry, Vestfalijai-Henry Vaughon-Berri, Šlesvig Holšteinui, oro vicenaršalą Sir Hugh Champion de Crespigny ir Hanoveriui-gen. ltn. Sir Gordon Mac Ready.

Toliau ministeris pareiškė, kad, karui pasibaigus, Vokietijos britų srityje buvo 2 milijonų prievarta išvežtųjų asmenų iš 40 tautų tarpo. Ligi šiolei prancūzai, belgai ir rusai-prievarta išvežtieji-praktiškai jau yra gražinti į savo kraštus, tik 400.000 buv. prievarta išvežtųjų dar lieka. Jų gražinimą prievarta britų karinė vadovybė nenumato. Dabar jiems įsteigta mokyklos, universitetai ir kt. mokymo įstaigos.

Pereidamas prie Vokietijos administracinio ir ūkinio valdymo, ministeris pareiškė, kad britų noras yra matyti vienalytę Vokietiją. Toliau jis pažodžiui pasakė: "Potsdamo keturių valstybių susitarimo dėl Vokietijos vykdomas dabartinės padėties akivaizdoje yra svarbus eksperimentas. Mes šią politiką tęsime ir toliau, iki ją laikysime galima ir naudinga."

Rinkimai Olandijoje

Vakar Olandijoje vyko rinkimai į parlamentą. Parlamente yra 100 vietų. Rinkimų rezultatai dar nepaskelbti.

Pagalba Europai

New Yorke pasirašyta amerikiečių-britų sutartis dėl pagalbos badaujantiems kraštams. Iš britų pusės šią sutartį pasirašė Anglijos parlamento pirmininkas Morrison.

Kovos Kinijoje

Kinijoje, į pietus nuo Čangčungo, eina smarkūs mūšiai tarp komunistų ir taut. vyriausybės kariuomenių. JAV ambasadoriaus gen. Marshall nuomone, Komingtangas planingai stengiasi išplėsti pilietinį karą Kinijoje.

Kitos žinios

- Trumanas pareiškė spaudos atstovams, kad jis visa darys, norint pagelbėti badaujantiems kraštams. Jis tuo reikalu net pradėjęs susirašinėti su Stalinu.
- Nuo gegužės mėn. 27 d. amerikiečių valdomoje Vokietijos srityje vokiečių gyventojams bus sumažintos maisto normos nuo 1.275 kalorijų iki 1.180 kalorijų dienai. Šiuo sumažinimu bus paliesta ir duonos norma.
- Šveicarijos federacinė taryba paskyrė 15.000.000 šveicarų frankų pagalbos Austrijos ir Vokietijos vaikų maistui pagerinti.
- Valonų tautinis kongresas pareikalavo autonomijos valonų tautai.
- Pietų Afrikos Sąjungos min. pirmininkas gen. Smuts iš Berlyno atvyko į Hamburgą.
- Vėlyje kariškas teismas, susidedas iš keturių britų karininkų ir vieno lenko karininko, pradėjo svarstyti aštuonių SS narių-penkių vyrų ir trijų moterų-bylą. Šie SS nariai kaltinami Hamburgo srities moterų kačiavose nužudę daugybę kalinių.
- Vienas amerikietis kareivis, negras, prisipažino per apsirikimą nušovęs Miurnberge du amerikiečių kareivius. Kaip žinia, ryšium su šiuo įvykiu buvo areštuota daug vokiečių.
- Buv. Rumunijos žvalgybos viršininkas tvirtina, kad už Jugoslavijos karaliaus Aleksandro nužudymą Prancūzijoje 1934 m. spalio mėn. esąs atsakingas vokiečių gestapas.
- IV didžiulė kepiklų sąjunga "American Baking Company" išleido savo laikraštį, dar pirmą kartą prekybos istorijoje, reklamas, kurios skamba: "Pirkite mažiau duonos! Prieš pirkdami šviežią duoną, sunaudokite namie pagamusiąją". Šie reklamos šūkiai išleisti ryšium su akcija pagelbėti badaujantiems kraštams.
- Jų potvynio metu Turkijoje žuvo apie 100 žmonių ir apie 2.000 gyvenamųjų pasiliko be pastogės.
- Sardinijos salą užpuolė daugybė skėrių.

ATGAIVINTA LIETUVOS ŽURNALISTŲ SĄJUNGA

S. Markėliūnaitė

Gegužės 11 ir 12 dienomis Hanau lietuvių stovykloje vyko Vokietijoje gyvenančių lietuvių laikraštininkų suvažiavimas. Šis suvažiavimas buvo šaukiamas lietuvių tremtinių spaudos darbui koordinuoti bei tobulinti ir lietuvių laikraštininkų organizaciniais bei profesiniais reikalais aptarti.

Suvažiavimas pradėtas gegužės mėn. 11 d. 9 val. Sudarius suvažiavimo posėdžių prezidiumą, perskaityti gauti sveikinimai. Liet. žurnalistų suvažiavimą sveikino Vliko vardu prof. Končius, Dr. K. Griniaus sveikinimą perskaitė Tereijonas, Hanau L.T.B. Komiteto pirmininkas, Lietuvos atstovas Vokietijoje min. Dymša, latvių spaudos atstovai, "Saulutės" redaktorius, "Skautų Aido" redaktorius, Liet. Raud. Kryžiaus įgaliotinis anglų sričiai prof. Zubkus, lietuviniai žurnalistai Austrijoje, Frankfurto u- te studijuojančių lietuvių studentų atstovybė, Detmoldo politinių kalinių seniūnija ir kt. Po sveikinimų senajam žurnalistų sąjungos vicepirmininkui J. Kardeliui pirmininkaujant, dipl. ek. Br. Kvikiys skaito paskaitą, temą: "Liet. pagrindinio spaudos vaidmuo", iškeldamas iš viso tas sunkias sąlygas, kurias gine ir ejo lietuviškoji pagrindinė spauda, kurios brangius puslapius per liepsnas ir kulkosvydžius išnešė pats prelegentas net į išeiviją ir dabar juos pateikė kaip aiškų ir nedviprasmišką dokumentą atkaklios mūsų kovos su nacizmu. Pasirendamas šios spaudos tekstu, prelegentas smulkiai nušvietė visus tuos atvejus, kuriais lietuvių tautą susilaukė didžiausių nacių persekiojimų, kaip pvz., ūkių nusavinimai, prievarta darbams ir kariuomenai vežimai, šaudymai žmonių ir kaimų deginimas keršto sumetimais. Baigdamas, Br. Kvikiys suvažiavimui pranešė, kad, panaudodamas šią medžiagą, jis yra paruošęs spaudai informacinį leidinį, pavadintą "Lietuvių kova su naciais", kuris bus pax spausdinamas Menningene.

Vertindamas šią labai svarbią mūsų pagrindinės spaudos medžiagą, suvažiavimas priėjo išvados, kad šią spaudą reikalinga panaudoti kaip ginklą atremti nams, lietuviams, primetamą bendradarbiavimą su naciais. Tuo tikslu nusistatyta parūpinti išleisti propagandinę brošiūrą svetimomis kalbomis.

J. Kardelis savo paskaitoje svarstė lietuvių žurnalistų uždavinius ir vaidmenį DP sąlygose, nurodydamas, kad lietuvių žurnalistų vienintelis šiuo metu tikslas yra: Lietuvos laisvės ir jos demokratinės respublikos atkūrimas. Norint tai pasiekti, lietuvis žurnalistas turi kiek galėdamas įsijungti į liet. bendruomenei naudingą darbą, nepamiršdamas nuolatinio savo profesinio tobulinimosi. Perėjus prie šio klausimo diskusijų, aiškiau pasisako St. Povilavičius-Vykintas/"Minties" redaktorius"/, pakalbindamas Vliką ir žurnalistus dėl per vėlai šaukiamo suvažiavimo. Jo manymu, žurnalistų suvažiavimas turėjęs būti vienas pirmutinių, o ne visais metais pavėluotas. Jei tai būtų buvę padaryta, šiandieną lietuviškoji bendruomenė būtų turėjusi daug geresnę spaudą, nors ir šiandienė spauda nėra iš blogiausių. Silpniau stovinti užsienio propaganda, kurią žurnalistai turi remti ir vesti, informuodami užsienį apie mūsų tautinius ir valstybinius reikalus. Žurnalistai L. Braziulis ir Gaidžiūnas informuoja apie užsienio propagandą. Pasirodo, užsienio informacijai buvusi prie Vliko specialiai politinė penkių asmenų komisija, o paskui suorganizuotas informacinis biūras. Šiuo metu ruošiami ar jau paruošta užs. spaudai straipsniai šiais klausimais: apie Lietuvos istoriją, geografią, ūkinius laimėjimus, lietuvių pasipriešinimą okupantams. Su teisininkais susitarta dėl str. "Mažasis Niurnbergas/liečias Saaso ir Neumano byla/, paruoštas straipsniai "Kodėl mes deginėtume?", "Kodėl aš kaltinu?", "Ar lietuviai naikino žydus?", "Karių ir okupantų padarytieji nuostoliai Lietuvoje"; taip pat ruošama medžiaga knygai "Svetimšalių atsiliėpimai apie Lietuvą ir lietuvius", apie Lietuvą ir lietuvius jau buvo rašoma: turku/jie ypač lietuviams palankiai, prancūzų, anglų, amerikiečių, ispanų ir kt. spaudoje. Dabar jau papildomai tenkama medžiaga užsieniui apie bolševikų ir nacių padarytas lietuviams skriaudas. Paryžiuje esą išleista visa eilė pranešimų ir brošiūrų, kurios siunčiamos ypač į tuos kraštus bei vietas, kuriose mūsų reikalas yra reikalingiausias. Anglijoje yra visa dokumentinė medžiaga apie mūsų laikymą okupacijų metu.

/Bus daugiau/

StovyklosŽini osPranešimasPamaldos

Rytoj, sekmadienį, 9,30 val. bus laikom os šv. Mišios mokiniams. Sumą 11 val. laikys svečias kunigas A. Martišiūnas. Taip pat nuo 9 val. svečias kunigas klausys išpažinčių.

Šiandien 16 val. sėklyčioje šaukiamas Seedorfo "Dramos mėgėjų būrelis" susirinkimas. Norintieji dirbti vaidybos srityje, maloniai prašomi atvykti. Būrelio Valdyba

Antrasis lietuvių koncertas

Sekmadienį, gegužės mėn. 19 d., stovyklos didžiojoje salėje L.T.B. Komitetas ruošia lietuvių dainos ir taut. šokių koncertą. Koncerto programą atliks: Vilniaus operos solistė Juzė Augaitytė akompanuojant Valiui Dvarionui, "Aušrinės" choras, diriguojamas Mykolo Liuberskio ir choro tautinių šokių grupė, vedama D. Liuberskytės. Tai bus ja antras lietuvių koncertas šioje stovykloje.

Bilietai į koncertą gaunami prieš įėjimą. Koncerto pradžia 19 val. Po koncerto bus šokiai.

Pečiulis Vincas, gyv. I raj. 2h bar. 2 but stovyklos rajone pametė pinigų su sav asmens dokumentais. Radusieji prašomi grąžinti.

Visiems žinotina

Per liet. laikraštininkų suvažiavimą B.T.B. vyr. Komiteto nariai padarė aktualių pranešimų, kuriuos patiekiamo savo skaitytojams.

Dėl vadovybės. Spaudoje pakartotinai buvo pasirodžiusios žinios, kaltinančios vyr. L.T.B. Komitetą neveiklumu. Tačiau tikrenybėje taip nėra. Šitokia nuomonė susidaro tik todėl, kad B.T.B. Komitetas neduoda spaudai informacijų. Šitai Komitetas negalės daryti, nes jis faktiškai dar nesąs patvirtintas. Jam dar nepavyk galutinai susiorganizuoti. Užmegsti ryšiai su UNRRA ir karo vadovybe Stuttgarte. Pristačius komiteto sąstatą, liepta palaukti, neduodant leidimo įsikurti. Komitetas bando įsikurti privačia iniciatyva, bet kolei kas nepasiekta gerų rezultatų, nes įsikurti galima tik pavieniui. Taigi, trūksta patalpų, o taip ir inventoriaus. Detmole yra reikalingo inventoriaus, bet jį sunku pagabenti, neturint susisiektimo priemonių.

Šeimos savaitė

Paskendę įvairiausios politikos vingiuose, žmonija šiandieną pamiršta, kad didžiausia politika yra mūsų pačių moralė. Karo sukurių sukurtajame gyvenime kritiškoje padėtyje atsidūrė mūsų šeimos reikalai. Todėl Liet. katalikų delegatūra Vokietijoje gegužės mėn. paskutinę savaitę skelbia šeimos savaitę. Delegatūra turi paruošusi visą eilę paskaitų šeimos klausimais.

Pageidaujama, kad stovyklose bei didesniuose lietuvių gyv. vienetuose šios savaitės proga būtų suruošta atitinkamų paskaitų.

Lietuvių kunigų suvažiavimas

Liet. Kat. delegatūra prašo pranešti, kad birželio 4-6 dienomis Hanau lietuvių stovykloje šaukiamas visų Vokietijoje ir Austrijoje gyvenančių lietuvių kunigų suvažiavimas. Visi kunigai kviečiami dalyvauti. Galimas daiktas, kad išsiuntinėtieji kvietimai dėl susisiektimo sutrikimo kviestųjų gali ir nepasiekti.

Dėl teismo. Taip, kaip buvo numatyta bendruomenės statute, jau yra sukurtas vyr. teismas. Paskirose stovyklose turi veikti vietiniai teismai, į kuriuos reikalinga parinkti ypatingai garbingus žmones, kurių autoritetingumo netemdėtų nė mažiausias šešėlis. Vienas, kas mums svetimame krašte ir tokionis ypatingai keistomis gyvenimo apyinkybėmis gyventi dar tebeliko - tai teismai. Tačiau ir jis organizuojamas tam, kad būtų išvengiama bylų, kad kiek galima labiau būtų švelninamos gyvenimo aplinkybės, kad būtų išvengta asmeniškų saskaitų susivedinėjimo, kurį mes galėsime tęsti, sugrįžę į savo namus. /Tęsinys kituose "Akt. Inf." numeriuose/

Leidžia ir redaguoja L.T.B. Komiteto Spaudos Sekcija. Pren. kaina mėn. 10,-
Redakcija ir administracija: I raj. 9 bar. Darbo valandos: 9-12 val.